

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ X.

Олифантъ, На. Четверъ 7-го Серпня 1902.

Число 32.

Переглядъ тыжневый.

Партія малыхъ капиталистовъ, звана такоже демократичною, уживае всѣхъ возможныхъ средствъ, абы не потонути. Дойшло на-вѣтъ до сего, що въ ея програмѣ появилась ся дѣйсно демократичный змаганя, еи керманичѣ почали оглядати ся за подмогою поступовыхъ элементовъ, а станова демократична конвенція не вагувала ся оногды въ станѣ Айова именувати простого робѣтника своимъ кандидатомъ до конгрессу Сп. Державы. Така „почестъ“ стрѣтила майнера, Джана П. Ріса, зъ Елбіа, Айо. Не треба иначе гадати, будыто бы менши капиталисты дѣлали се зъ доброго сердца. Нѣ, и ще разъ нѣ! Головна роль грае ту політика, немилосердна конечность и страхъ передъ погибелю.

Зачаюмо звѣсно, цютакъ менши якъ и великій капиталистъ е ворогомъ робѣтника, але спѣльне знамя не вяже ихъ зъ собою. Противно, вѣдь кѣлька десятковъ лѣтъ бѣтъ ся они о того самого робѣтника. Ходило передовѣсть о власти надъ нымъ и о пытаніи, котрый зъ нихъ мае высѣсати больше робѣтничю кровь. Побѣда переключала ся разъ на сю, другій разъ на другую сторону, доки вѣдѣчи не переключала партія великихъ капиталистовъ, або т. зв. республиканска. Панове демократы опинали ся теперь на бережѣ матеріяльной и моральной погибели, а коли всѣ зусилия показали ся безуспѣшными, вытягнули руку до робѣтниковъ. Добродушныя сыны працѣ змилосердили ся надъ ворогомъ, чи радше дають ся ловити на полову, та мабуть не дождутъ ся вѣдь него добра. Смертельный ворогъ нѣко-ли не буде добрымъ совѣтникомъ, бо зрадитъ насъ при каждой нагодѣ, скоро лише поросте нѣ пѣре. О томъ учить насъ исторія партій. Впрочемъ хто-жъ они, тѣ робѣтники, котрыхъ демократична партія именуе кандидатами до конгрессу? Се сторонники той самой партіи, люде мало образованый, котры зовсѣмъ не розумѣють робѣтничю цытаня. Демократ довогъ глядають за ними, а коли поможуть ихъ выбрати, то только на те, абы мати служяного манекіна въ своихъ рукахъ. Таки послы заставили вже въ конгрессѣ Сп. Державы, але... безъ найменшого хосна для робѣтничихъ круговъ.

Зъ нагоды гостини пруского принца Герарха въ Америцѣ, нѣмецкій цѣсаръ надѣлилъ „свободныхъ“ германовъ Сп. Державы рожными дарами и ордерами.

Ордеръ червоного ворла III. класы одержали: мейоръ мѣста Филадельфіи; мейоръ мѣста Синсинати; мейоръ мѣста Ст. Лунсъ; бывшій губернаторъ стану Миссури, н. Д. Р. Френсисъ; горожанинъ А. Еді зъ Чикаго и Густавъ Швабъ зъ Нью Йорку. Кромѣ того зволили „на-яснѣйшій панъ“ надѣлити многихъ Американцевъ ордерами короны III. класы, ордерами червоного ворла IV. класы, бриллиантовыми шпильками до краватокъ, золотыми табакирками, бранзолетами и пр. и пр.

Бѣда лише, що послѣ основныхъ законѣвъ Спол. Державы, нѣ одному зъ ту-тешныхъ урядниковъ, офіцировъ и горожанъ не вольно принимати нѣякихъ ордерѣвъ, титуловъ и дарѣвъ вѣдь коронованыхъ головъ. Треба на се спеціального дозволу конгрессу, а той имовѣрно не буде мати вѣдѣчи о томъ, чѣмъ такъ великій товлѣ льокавъ и лизуновъ.

Интересну статистику о филиппинской войнѣ огласилъ мейоръ Джанесъ Паркеръ, офіцеръ зъ бюро генерального адютанта на Филиппинахъ. Статистика обнимае часть вѣдь 4-го лютого 1899 р. ажъ до 30. цвѣтня с. р. Въ томъ-часѣ звели американскій войска зъ ворохобниками 2,561 меншихъ и большихъ батвѣвъ. У всѣхъ тыхъ случаяхъ американскій воики бороли ся дуже хоробро, помимо того, що найчастѣйше атаковали ихъ ворохобники и нападали ненадѣйно. Не було случая, абы Американцѣ дали ся поборо-ти, щобъ поддали ся або утекли... Раненыхъ и убитыхъ нѣколи майже не лисали въ рукахъ вороговѣ. Мимо сего втраты были иногда значны. Загаломъ убитыхъ и помершихъ зъ рахъ было 69 офіцировъ и 930 рядовыхъ воиковъ; помершихъ наслѣдкомъ рожныхъ недуговъ 47 офіцировъ и 2,535 воиковъ; погубило въ несчастливыхъ случаяхъ 6 офіцировъ и 73 воиковъ; замордовано 1 офіцира и 91 воиковъ. Разомъ втратило жите 137 офіцировъ и 4,015 жовнѣровъ.

Раненыхъ было 190 офіцировъ и 2,707 воиковъ. Всѣхъ воиковъ, прибывшихъ на Филиппины до 16. липня с. р. было 123,803, а офіцировъ 4,135. Пересѣчене число американскихъ воиковъ на островахъ выносило 40 тысячъ.

Наколи додамъ до сего величезну суму грошей, то будемо мати выобразѣне, кѣлька американскій народъ заплативъ за нове поле вызыску и за новы рынцы збути для горетки миліонерѣвъ.

Одною зъ наибольше кровавыхъ подѣй въ исторіи колумбийской революціи можна назвати бѣтву, яка розпочала ся дня 29.

м. м. и доси еще не по-кончена. Правительственный войска заявля сильно уфор-тификовану позицію подѣ Аква Дульсе, а ихъ атакуе армія ворохобниковъ подѣ приказами ген. Гереры. Штурмъ за штурмомъ при-пускають батальоны революціонистѣвъ. Зъ необычай-ною рѣдватою кидаютъ ся зъ багнетами на окопы пра-вительственныхъ войскъ, але всегда спонуканый усту-пиги зъ великими втратами. Погибло ихъ доси поверхъ 250 люда. Проводаръ ворохобниковъ ген. Герара на-пружае всѣ свои силы, абы вышперти ворожу армію зъ дотепершного становища, зныючи, що высѣдкомъ сен битвы рѣшитъ о доли ре-волюции и будущности ко-лумбийской республики. Дня 2. с. м. о 1-ой год. по по-лудни, выславъ вѣнь най-лѣпшій свои полки до ата-ку. Жовнѣры ишли въ о-рѣнь зъ дѣйсною погордою смерти, зъ очайдушною хо-робростію глядѣвъ каждый въ страшнй пашеки непри-ятельскихъ гарматъ. По-добицѣ про дальшій ходъ борбы не надосѣдали доси.

Домашня война въ Гай-ти притихае поволи, хочъ ще дуже далеко до еи за-конченя. Однако надѣя, що трехъ кандидатѣвъ, зъ ко-трыхъ каждый баже бути президентомъ, помирять ся зъ собою. Наибольше може причинити ся до сего побѣ-да, воднесена мин. тыжня надѣ генераломъ Нордомъ, який бувъ причиною войны. Его армію разбивъ 31. м. м. ген. Альб. Сальновъ, сто-ронникъ Фермина.

Хлопскій страйк въ Га-личинѣ прибирають видъ сучасной національной бо-ротьбы. Осъ что телеграфу-ють зъ Вѣдны до амери-канскихъ газетъ, подѣ да-току 28. м. м.: „У схѣднѣй Галичинѣ ро-сте и ширнае страйкъ рѣ-ныхъ робѣтниковъ все боль-ше и больше. Поверхъ 100 тысячъ робѣтниковъ не хо-че йти до работы, а збѣжа на паньскихъ ланкахъ про-падають. Страйковый рухъ розпочавъ ся мѣжъ ниро-домъ вѣдь кѣлькохъ мѣс-цѣвъ, але выбухъ зъ цѣлою силою ажъ тодѣ, коли ру-сскія студенты розвѣхали ся на ваканціи въ рѣжній стороны и взяли ся до го-рлячой агитаціи на тѣлѣ бо-ротьбы Русинѣвъ прѣ-тивъ польскои шлях-ты“.

Лондонска „Daily Ex-press“ доносѣтъ кромѣ се-го, що коло Чорткова стрѣ-ляло вѣйско до страйкерѣвъ. 23 люда погубило на мѣсци, а 40 ранено.

Католицкій попы у Фран-ции метять ся въ той спо-сѣбъ на французовъ пра-вительствѣ за звѣсны про-тивъ поповскій распорядже-ня, що бунтуютъ своихъ темныхъ овечокъ. Въ цѣ-лѣй Бретоніи прѣйшло зъ

ихъ причины до поважныхъ заворушень, а въ Парижи и кѣлькохъ иншихъ мѣ-стахъ покликано войско для удержаня порядку.

Два найзнаменитѣйш бур-скій вѣжды генералы Бота и Деларей, прѣдуть неза-баромъ до Сп. Державы. Цѣлю ихъ поѣздки мае бути збиране доброволь-ныхъ жертвъ для вдовицъ и сирѣтъ по тыхъ Вурахъ, котры погубили въ войнѣ.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Серпень.	7	Ч.	† Анны
	8	П.	Бригола
	9	С.	† Пантасеймона
	10	Н.	8. по Сом. Ионентія
	11	П.	Калинина, Серафимы
	12	Н.	Авронія
	13	С.	Евдокія

Трехъ Русинѣвъ, Фе-доръ Адзима, Лешко Хо-ваецъ и Андрей Саричъ пе-ревозились 18-ого м. м. ма-лымъ човникомъ черезъ рѣ-ку въ Бейонъ Сити, Н. Дж. и потопили ся всѣ три. Два зъ покѣйниковъ належали до „Соединенія“ а оденъ до „Нар. Слов. Сполку“. Че-твертый Русинъ, Василь Горбаль, котрый ѣхавъ зъ ними, зловивъ ся переве-ренного човника и вспѣвъ уратувати жите.

Який многій нашъ лю-де темнй показуе хочъ бы-се, що рѣжній пройде свѣтъ ходять еще и теперь по се-лахъ, туманять народъ и выдурють вѣдь него, що удасть ся. Такий пройди-свѣтъ волочивъ ся по се-лахъ перемѣшлянского по-вѣта (въ Галичинѣ) и въ не-дѣлю дня 13. липня зай-шовъ до вѣвковской чаталь-нѣ. Тутъ говоривъ, що юнѣ е сватымъ, бувъ въ пеклѣ, и умѣе помагати на боль-говы и на рѣжній слабос-ти и вже было много та-кихъ, що были бы дали ся надуты, коли-бъ два ака-демики были не прѣйшли и не здемаскували волоцюгу.

Корова забила въ Йонгстауѣ, О. Словака, чи-ея угорского Русина, якогось Ивана Кису. Провадивъ вѣнь корову на воловодѣ, яка наликала ся вѣтлѣй-скихъ музиковъ и що силы почала удѣкати. Киша хо-тѣвъ задержати наликане звѣря, але зле на томъ вы-шовъ. Корова ударила его рогами въ груди, а опѣсля довгій часъ волочила по ка-мѣню. Нещасный померъ на другій день.

Кому на шифѣ укра-ля 3 роки тому назадъ (въ-маю) жѣночу вышивану со-рочку, волововый поясъ и около 8 милѣвъ вузенького полотна, нехай пыше на адресу: Mr. M. Michalkiw, P. O. Alvene, Sask., Canada, а вѣнь ему скаже, де тѣ рѣчи можна достати.

Холера появилась сл въ Египтѣ и забирае чимразъ больше жертвъ. Въ самомъ-лаше мѣстѣ Каирѣ умерлае денно по 50 особъ.

Злодѣѣвъ повно двѣсь-всюда, бо... навѣтъ въ ита-лійскомъ парламентѣ луча-ють ся вѣдь якогось часу досыть частѣй крадѣжи. Въ-сали парламентарныхъ об-рядѣ е самый только пред-ставитель народу — послы, а одначе послови Коттафѣ-му згинуло недавно зъ ки-шенѣ 300 лѣровъ. Другому послова украдено сими дня-ми портфель, положеный на пультѣ а зъ нимъ и 170 лѣровъ. Дежъ глядати зло-дѣя, коли ту самый славный и великій люде? Дѣйство сумный водносина.

Жертвою пожжежъ у-пали мин. тыжня въ Питс-бургѣ, Па. три наибольшій будинки при Либерти евню. Огонь повставъ у складѣ фарбъ фѣрмы С. Едвардъ & Ко. и нѣякъ не давъ ся у-гасити. Пятьохъ фазменѣвъ тяжко попарило ся и пока-лѣчило при гашеню; шкоду обчисляютъ на 950 тысячъ долларѣвъ.

Мѣсто Олбані, Н. Й. рѣ-ножъ навѣстила сильна по-жежа. Згорѣла фабрика со-рочокъ и кѣлька иншихъ бу-динковъ. Въ огни згинуло 2 люда а двоухъ е смертель-но попеченыхъ. Шкода вы-носеть 500 тысячъ долларѣвъ.

Шайка вандрѣвныхъ цыганъ, зложена зъ якихъ 50 особъ, звела недавно коло Гамбургъ въ Нѣмеччы-нѣ кроваву битву. Цыганы стрѣляли до себе, якъ на-якой войнѣ, а до сего ще одна партія выпустила на-другу трехъ медведѣвъ. Ко-ли зъ Гамбургъ прибывъ вѣдѣвъ конной полиціи, ци-ганы розбѣгли ся на всѣ вѣтры, полиняючи на бое-выхъ и равненьхъ. Причиною битвы була мабуть пятника.

Смерть на водахъ. Ко-ло Пертемавъ, Н. Г. пере-вернувъ ся на морю малый корабель, якимъ ѣхало на-прогулку 16 молодыхъ и богатыхъ людей. Зъ того числа лише 3-ехъ уратува-ли ся — прочй потопили ся.

Страшна буря лютувала ея оногды на полуднеомъ побережю острова Лузонъ (Филиппины). Оденъ амери-канскій корабель разбивъ ся близъ островца Марин-дукъ и потонувъ. Девятнай-цатьохъ людей зъ его зало-га погубило.

На рѣцѣ Ельбѣ, въ Нѣ-меччинѣ, зъударивъ ся 21-го м. м. нѣмецкій корабель „Ганса“ зъ „Примусомъ“. Той послѣдній потонулъ вразъ изъ 96-ма подорож-ными.

Нашъ землякъ Мико-ла Ардавъ зложивъ рѣвножъ лѣкарскій испѣтъ держав-ный въ стѣйтѣ Пенсилвеніи.

Робота у насъ въ Ya-tesboro, Pa. иде добре. Ру-синѣвъ тутъ не багато, але не знаютъ еще такъ цѣни-ти, якъ деанде Сподѣ-юсь, що вѣдь коли „Свобо-да“ иде всѣмъ членамъ Сою-за, то больше людей присту-пить до братства и до Сою-за.

Хлопцѣ до розношу-вання телеграмѣвъ застрай-кували въ цѣломъ мѣстѣ Чикаго, Ил. домагаючись подвысненя платѣй. Мали-страйкеры держатъ ся зна-менито и е надѣя, що вы-грають.

Торнадо, себто страш-на буря, скаженѣла оногды вѣдѣвъ береговъ Калифор-нии. 20 будинковъ въ Санъ Франсиско и около 200 въ иншихъ побережныхъ мѣ-стахъ завалило ся, а кѣль-касоть дахѣвъ рознесла вѣ-тры свѣтами. На морю роз-было ся 2 великій кораблѣ и кѣльканайцѣ рыбацкихъ суденъ. Зъ людей погубло 3 особы. Шкоду обчисля-ють на кѣлька миліонѣвъ долларѣвъ.

Грѣмъ вылѣчивъ зъ ревматизму якогось Дж. В. Джемса зъ Правиденсѣ, на Родѣ Айландѣ, котрый тер-пѣвъ на сю недугу вже 8 лѣтъ. Послѣдними часами не могъ вже навѣтъ ходити. Ажъ ось передъ кѣлькома днями, подчасъ электри-чно бурѣ, ударивъ въ него грѣмъ, але не убивъ его, лише приголомшивъ. Коли по перебутомъ страху п. Джемсъ отямивъ ся, почувъ силу въ ногахъ, а ревма-тизмъ пропавъ разъ на все-гда. Грѣмъ вылѣчивъ его.

Небезпечну пору вѣд-крыла полиція въ Кошицяхъ, абавеской столицѣ, на Угор-щинѣ. При улиці Кошутѣ-вѣй була въ томъ мѣстѣ досыть гарна кавярня, але на жалѣ — погану совѣсть мали еи властителѣ. Имен-но заманювано ту подету-помъ грошевитыхъ эмигран-товъ, котры черезъ Кошицѣ повертали зъ Америки, под-полювано до безтѣмы, а о-пѣсля обкрадено до сорочки.

Такимъ способомъ ограбле-но зъ тяжко запрацюва-ныхъ грошей около 50 охъ „Американцевъ“. Полиція увязнила властителѣвъ, а кавярню замкнула.

И. Ив. Прегонъ зъ Passaic, N. J. пише намъ, що попы словенскій, ай-рискій и польскій выступа-ють публично въ костелѣ противъ ихъ священника о. Волошина. (Не знаемо толь-ко длячого о. Волошинъ не хотѣвъ однимъ Русинамъ давати шлюбу и хотѣвъ вѣдь нихъ грошей для би-скупя, мабуть айриского за „позволенство“? Про се-було своего часу писано въ „Свободѣ“. Ред.) За тое дѣ-же погубивали ся не лишь Русины, але навѣтъ Слова-ки и Поляки та задумують будувати независимй косте-лы, а Поляки вже и лоты покупили подѣ костелъ.

Дуже сумный вѣсти надходять зъ англійскихъ посѣлостей въ Индіяхъ. Па-нуе тамъ така велика по-суха, що нема й надѣй на-икъ небудь зборы. Вѣсѣмъ-десять миліонѣвъ душъ вы-ставленъ на голодову смерть.

Минушого Вторника, дня 29-го Юліа, вѣдѣхавъ до старого краю звѣстный многимъ американскимъ Русинамъ подвижникъ, о. А-какий Каминьскій. За кѣль-ка лѣтъ своего пробуваня въ Америцѣ занамавъ вѣнь кѣлька дуппастерскихъ по-садъ а послѣдними часами бувъ душіастеромъ въ Scranton, Pa. при церкви св. І. Хрестителя. Проща-ючи своихъ парохіянъ про-силь, чтобы простили ему всѣ провены а не кляли его, бо вѣнь поѣде черезъ воду. Вѣвань ся мабуть, що-бы не стрѣтила его судьба пророка Йоны... На мѣсцѣ о. Каминьского, кажутъ, мае прѣйти его зять о. Яц-ковичъ зъ Lanesford, Pa.

Хто знаетъ? Чи могъ бы тои сказати людемъ правду, чи о. Лавринъ-мавъ позволено вѣдь айр-ского бискупа посвячати ту церковь въ Пасейку, Н. Дж. въ якѣй водправляе о. Волошинъ, котрый, якъ кажутъ, не має юрисдикціи вѣдь айриского бискупа въ Ньюарку. Ставимо се запи-танье длятого, що о. Лаври-нинъ присягавъ въ Скре-тоньскомъ судѣ, що каждый рускій священникъ мусить мати юрисдикцію вѣдь ла-тиньского бискупа той діе-цезіи, въ котрой церковь находить ся, отже о. Лавр-яко любяльный гр. кат. по-виненъ бувъ достати позво-лене вѣдь айриского биску-па на посвячене рускою цер-кви... Се вѣрта бы знати, чтобы лѣпше можна зрозу-мѣти політику о. Лаври-нина.

Заказавъ лѣки. Французке правительство заказало вырабляти сильнй патентованый лѣки дѣлаючи побуждуючо на желудокъ и поручило уживане при-родного вина и зѣль. Меш-канцѣ Сполученыхъ Державъ знаютъ дуже добре, що нема лѣпшого лѣку на органы травления якъ вино и зѣль; они знаютъ такоже, що Тривера Американскій Еликсиръ Горкого Вина вырабляютъ зъ наилучшого старого, природного вина и наибольше добрыхъ горскихъ зѣль. Сей вырѣбъ не е патентованнымъ лѣкомъ, — тайны въ томъ нема-жадно. Вѣнь вырабляе здо-ровый апетитъ, дѣлае на те, що травлене и асиміляція корму стають точными, спред-джуе природный сонъ, дае силы нервамъ и мо-ви, робить стелечъ прав-нымъ и есть охоронокъ певнымъ лѣкомъ на лѣтній слабости. Особи слабого здоровья и ты-що вѣтали зъ хоробы дод-новон силы — животности. Тривера Американскій Е-ликсиръ Горкого Вина е прав-дивымъ родиннымъ лѣкомъ, котрого повинны люде ужи-вати въ всѣхъ слабостяхъ желудка, печѣнки и почекъ. На продажъ въ аптекахъ або у фабриканта Jos. Tri-vera, 799 S. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Справы „Союза“

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1902—1904.

Головний { 619 Carson Str.,
председатель { Pittsburg, Pa.
Головний { Box 355, Olphant, Pa.
секретарь {
Головний { ALER. SHARSHON,
касієр { 524 Pine & Franklin St.
Shamokin, Pa.

Ниж заступники:
Место председателя: М. Кравчишин,
NORTHAMPTON, PA.
Заст. секретаря: С. Ядловский,
NEW YORK, CITY.
Заст. касієра: И. Глава,
EASTON, PA.

Радий:
М. Туровъ, Priceburg, Pa.
М. Паутова, Mt. Carmel, Pa.
Д. Голодъ, Jersey City, N. J.
М. Градовъ, McKeesport, Pa.
А. Андрей Добосъ, Lansford, Pa.
И. Сабатъ, Yonkers, N. Y.

Ниж заступники:
А. Горбаль, М. Югасъ, Е. Шпакъ,
А. Валовский, Н. Добровский.

Контрольные комітеты:
о. Н. Подгорский, box 31, Jersey City, N. J.
К. Карповъ, 102 Morris Str., „
И. Гардинъ, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

Хто зъ мѣсцевыхъ секретаровъ або членовъ „Р. Н. Союза“ має яку скаргу на гол. секретаря, гол. касієра або котрого другого урядника, нехай пише до гол. председателя: Rev. N. Stefanovitch, 619 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa.

Хто зъ вновь чувъ ся покривдженымъ бути зъ розпорядження гол. председателя, нехай пише до контрольной комісії: Rev. N. Pidhorecky, Box 31, Jersey City, N. J.

Всѣ гроші належачі до „Р. Н. Союза“ треба посылати чекомъ, драфтомъ або моні ордеромъ. На чеку, драфтъ або моні ордеръ треба такъ выписати: L. R. N. U., Alex Sharshon treas. На чеку и драфтъ не треба писати адресы касієра, аниш на адиакціи на моні ордеръ треба выписати.

Чекъ, драфтъ або моні ордеръ нехай зашле мѣсцевый секретарь разомъ зъ всѣми паперами до головн. секретаря.

До всѣхъ братствъ або „Р. Н. С. належачихъ до „Р. Н. С.“

Водова.

Дорога брата!
Щобы впровадити въ жите ухвалы послѣдней головной конвенции нашего товариства „Руский Народный Союзъ въ Америка“, прошу отсѣмъ всѣхъ секретаровъ подати менѣ исхемно:

1. Повне имя вашего братства або Мѣсцевого Руско-Народного Союза.
2. Котрого дня, мѣсяца и року зѣстало ваше братство заложено (если нема записано або не памятае нѣхто добре, нехай подати бодай въ котромъ році).
3. Имена всѣхъ урядниковъ теперѣшнихъ а повну адресу секретаря.
4. Въ котру недѣлю въ мѣсяцѣ утримуете мѣтингъ и въ якій мѣсяцѣ (гали).
5. Колько въ вашоми братствѣ або М. Р. Н. Союзѣ сѣтъ ситизеновъ.

То всео прошу менѣ подати якъ найскорше, а найпознѣйше до 2-хъ недѣль вѣдъ часу, коли першій разъ перечислите тую водозву. Если по уплывѣ того часу не достану водъ котрого небудъ братства або М. Р. Н. Союза точнои водмѣди на тѣ 5 точки, таке братство або М. Р. Н. Союзъ за сусеи н дую, т. е. затримало право до посмертного и всѣхъ запомогъ такъ довго, доки таке братство або М. Р. Н. Союзъ не выповняетъ повисшого поручения.

Се, що тутъ пишу, есть волею всѣхъ делегатовъ, зобравшихъ на послѣдней головной конвенции Р. Н. Союза и для того то мусить бути выповнено.

Такъ само подѣ загрозою сусеи н проишу п. секретаровъ подати до редакціи „Свободы“ повныи адресы всѣхъ членовъ Р. Н. С. або змѣны адресъ, если такий вже теперъ наступили. Роблю уважними всѣ братства и М. Р. Н. Союзы, що головний урядъ подае всѣ свои розпорядження черезъ часописъ „Свобода“, що приватными листами больше не може и не буде головний урядъ повѣдомляти братства и М. Р. Н. Союзы о своихъ розпорядженняхъ и проги пильно треба слѣдити за всѣми розпорядженнями головного уряда Р. Н. С. въ часописѣ „Свобода“.

Въ конціи прошу всѣхъ секретаровъ бути терпеливыми, бо нове и свѣже дѣловодство, яке вѣдъ теперъ мае провадити ся въ Р. Н. С., припознило роботу гол. секретаря.

Питсбургъ, Па. днѣ 30. юлія 1902.
М. Стефановичъ,
председатель „Р. Н. Союза“

До
П. секретаровъ „Р. Н. Союза“.

Поважаний Панове!
Ще не такъ буде давно по конвенции, а декотрі зъ п. секретаровъ зновъ зачинають выспѣвувати улюблену пѣсню „де нашъ выказъ“!

Бойте ся Бога, панове, майте деякій виглядъ на чоловіка. Знаете добре, что сегорочна конвенция водбулась досить позно, бо при конціи мѣсяца Юлія. За сей мѣсяць я дуже мало достававъ писемъ, ажно доперва по конвенции и то засыпано мене вѣдъ разу зъ всѣхъ сторонъ розматаныхъ письмами такъ, что не можна було дати собѣ рады, ани не знати до чого перше яти ся. То разъ. По друге по конвенции запроваджено новый порядокъ въ дѣловодствѣ „Союза“, отже и то спинало дуже мою секретарскую работу. А вже не говорити менѣ о розматаныхъ перешкодахъ, коли я мусѣвъ стратити часъ, щобы боронити „Союзъ“ вѣдъ непрошенихъ оцѣкунѣвъ, а хрбы то прятельствъ руского народа, что хотѣли изъ просту „Союзъ“ зѣйти за те, что правдивый руский — а не иваский. Отже не думайте панове, что менѣ не хоче ся працювати, або что инышое, бо були бысьте несправедливыми для мене. Я роблю что могу и буду робити щиро для добра „Союза“, старати ся припровадити всео до найлѣпшого порядку, якъ только упораюсь зъ тымъ паваломъ работы, який на мене впавъ наразъ по конвенции. Только прошу васъ, панове, подпомагайте мене въ моей работѣ а тогда наше товариство буде взмататись и процвитати, а намъ щирымъ работниковъ буде за те слава и честь.

Що до статутѣвъ, грамотъ, водзнакъ и всѣхъ пильныхъ потребныхъ паперѣвъ, то будьте тронки терпеливыми, бо дало ся поробити всео нове и накопи только буде всео готове, то всѣмъ порозсылаю.

Мѣсячній книжочки зашлю каждому братству, але только за „кешъ“. Такъ ухвалено.

А прошу не забути выписовати чеки або моні ордеръ на L. R. N. U. Alex Sharshon Treas.

Змѣны въ водмѣлахъ „Р. Н. Союза“ мѣсяцю Юлію 1902.
Число 19, Priceburg, Pa.
Сусеи ндованъ:
Предка Олекса
Петрикъ Меланъ
Лабунъ Андрей
Мима Микола
Данько Михайло
Число 46, Plymouth, Pa.
Сусеи ндованъ:
Гнативъ Демко
Шпильнякъ Иванъ
Число 40, Scranton, Pa.
Сусеи ндованъ:
Филь Захаръ
Гонка Иванъ
Лепакъ
Число 56, Allegheny, Pa.
Приступили (въ Марцю):
Колодѣйчикъ Павло
Вуйчикъ Романъ
Яничикъ Митро
Палица Павло
Драганъ Юсифъ
Галайда Василь
Шпильнякъ Франко
Копчакъ Стефанъ
Белый Иванъ
Число 29, Rhone, Pa.
Выписаный:
Сивуличъ Петро
Число 5, Mt. Carmel, Pa.
(Бр. св. Петра и Павла.)
Сусеи ндованъ:
Смилъ Андрей
Маринякъ Павло (стар.)
Филикъ Иванъ
Число 51, Yatesboro, Pa.
Приступили:
Шурко Кондратъ
Политовичъ Лаврентъ
Сусеи ндованъ:
Бодакъ Иванъ
Мельничакъ Михайло
Число 41, Westmoreland City, Pa.
Вступили:
Гузъкъ Андрей
Сусеи ндованый:
Число 21, Mayfield, Pa.
(Бр. св. К. М.)
Сусеи ндованый:
Ракъ Андрей
Мусья Митро
Выписаный:
Патлякъ Митро
Число 37, Charleroi, Pa.
Вступили:
Голодъ Иванъ
Маникъ Семенъ
Мызъкъ Иванъ
Гудва Василь
Маникъ Михайло
Даньковъ Василь
Сидоръ Митро
Фещишъ Микола
Рогицъ Гриць
Фуртакъ Данько
Трембачъ Петро
Муха Юрко
Трембачъ Стефанъ
Сусеи ндованый:
Бодакъ Онуфрій
Вірхольникъ Иванъ
Число 47, McKeesport, Pa.
Приступили:
Нилько Кошъ
Лешко Конио
Виприлякъ Яблонский
Терентій Шопякъ
Гриць
Иванъ Вонякъ
Сусеи ндованъ:
Вашацький Мих.
Число 62, Mervissen, Pa.
(Новое братство св. Иоанн Христ.)
Приступили (въ мѣсяцѣ Юлію):
Малутчикъ Юсифъ
Юліянъ
Горошакъ Александръ
Захаръ
Крижанский Максимъ
Ватраль Милько
Ватраль Софронъ
Федоракъ Даниль
Хомякъ Тонко
Микитакъ Прокопъ
Дуркотъ Гриць
Курипка Петро
Логаса Адамъ
Михайлякъ Семенъ
Гима Митро
Козай Юсифъ
Ванковский Петро
Бахуръ Феню
Хомъ Иванъ
Скуба Василь
Котлякъ Нилько
Ропанский Семенъ
Братство св. Михаила въ Shamokin, Pa. число 6 на подставѣ

доселенъ мѣсцевой секретаря зъ днѣ 16. Юлія 6. р. перестало належаи до „Союза“ черезъ что тратить право до запомогъ и посмертного.
Д. Парчъ,
секретарь „Р. Н. Союза“

Вступайте
до „Союза“
Каждый членъ
платить на мѣ-
сяць только
въ больше, нѣ меньше.
За те достанете 600 долл.
рошъ
посмертного, а 300 долл.
за жену и всѣхъ друзей
запомогти въ разѣ калѣцтва
и т. п. Хто не годенъ пла-
тити 70 центѣвъ на мѣсяць
той може платити полови-
ну, то есть 35 центѣвъ, а
тогда достане лишь поло-
вину зъ посмертного и дру-
гихъ запомогъ.

Запните вашъ дѣти
до „Союза“ Дѣти можна
записувати лишь такъ, ко-
три мають оденъ рокъ житя,
або больше. За дѣти треба
платити 25 центѣвъ на мѣ-
сяць, а посмертне по нихъ
достанете далеко больше
якъ въ котрой небудъ асеку-
рации (инсюренс).

Не волочите ся по чу-
жихъ организацияхъ, котрі
выступаютъ противъ вашей
народности и вѣры, але при-
ступайте до своей рускои
организации, до „Союза“.
Памятайте, что вы Русины!

Дальшій выказъ жертвъ зложе-
ныхъ для рускихъ студентѣвъ
въ Галичинѣ.
Повисенный списокъ зъ Shamokin, Pa.)
БРЕЙДА-БОЙТАВНЪ.
Теодоръ Вортанъ 1 00
Семенъ Ситана 25
Коваръ Котавчикъ 2 00
Юсифъ Слезинъ 25
Теодоръ Осьвовичъ 25
Фильо Кайцъ 50
Гриць Вальцанъ 25
Теодоръ Татульскъ 25
Соволь 50
Вас. Старинацъ 35
Марія Салонъ 25
Мих. Цидакъ 25
Нилько Полянскій 15
Никита Вислоцкій 15
Сидоръ Сиванъ 15
Захаръ Полянскъ 25
Василь Слюсаръ 15
Семенъ Кийовъ 25
Иванъ Филиякъ 50
Михайль Славичаръ 25
Мойсей Демко 25
Ив. Квасковскій 1 00
Романъ Корбачъ 50
Акимъ Гонъ 50
Онуф. Кайчичъ 1 00
Павло Ситана 50
Алексій Тхоръ 1 00
Гриць Хомякъ 25
Тонко Дубецъ 25
Стеф. Яничаръ 50
Разомъ \$13.85
Збраванъ: Теодоръ Вортанъ.
СТАРЕ МѢСТО.
Алек. Шаршонъ 50
Никита Тиханскій 50
Никита Полянскъ 25
Мих. Шенякъ 15
Анна Врона 25
Петро Шпакъ 50
Иванъ Дура 25
Юрко Кай 25
Василь Габуръ 25
Миколай Гудакъ 50
Мих. Кулякъ 25
Ст. Войтовичъ 10
Гр. Вышневичъ 25
Ст. Мурда 25
Петро Мурда 1 00
Теод. Федько 1 00
Мих. Пелакъ 50
Гриць Лесакъ 25
Теод. Цимбаликъ 50
Ст. Подобинскій 50
Ник. Габуръ 1 00
Мих. Степанъ 50
Бор. Луцковецъ 1 50
Ст. Дура 25
Юсифъ Кулякъ 50
Иванъ Гонъ 25
Гнатъ Березишъ 50
Павло Бобакъ 25
Ив. Куртий 25
Гриць Гасель (стар.) 25
Ив. Полянскъ 50
Никит. Куляда 50
Ив. Кеба 25
Гр. Гасель (молод.) 1 00
Ив. Ситана 25
Костъ Деманчикъ 25
Илько Хомякъ 25
Теод. Талпашъ 1 00
W. J. Reese 25
P. F. Sevine 25
Дени. Куляда 25
F. J. Morgenthau 25
Тимко Дембаликъ 15
Андр. 15
Кос. Коштинский 50
Paul L. Bader 25
Мих. Колодѣй 50
H. S. Zimmerman 25
Shamokin Pac. Comp. 06
Мих. Шенякъ 15
Cal. Feiner 15
John G. Kechler 15
St. Логаса 50
Разомъ \$20.66
Збраванъ: Алексій Шаршонъ.
(*) Стара дене китована.

Подяка.
На нашу новую церковь зъ паго-
да еи посвященъ папѣсали:
Бр. Покр. Пресв. Бог. зъ
McAdoo, Pa., черезъ п. Дм.
Капитулу.....\$10.00
Бр. Покр. Пресв. Бог. зъ
Powhatan, Pa., черезъ п.
П. Луцака и Ив. Венгри-
на.....\$5.00
Бр. св. Иоан. Крест. зъ
Desloge, Mo., черезъ п. Ал.
алигродского.....\$5.00
Бр. св. о. Наколая зъ
Cleveland, O., черезъ п. Лу-
кача Бабиля и Пр. Шкин-
ра.....\$5.00
Руска громада цер. зъ
Ramey, Pa., черезъ о. Гр.
Кульчикова.....\$5.00
Henry Lewis Morris, Пу-
Йорку.....\$25.00
За такъ щедрѣ дары и за-
ласкаву память о насъ за-
силаемо щиро подяку всѣмъ
жертвователямъ и желаю
взаимно всего добра. Засн-
ляемо щире поздравленіи
остаемъ зъ полнымъ пова-
жанемъ.
За Радъ Церковну:
о. Ник. Подгорский, душпаст., Box. 31
К. Сандовичъ, пресв.
К. Карповъ, сепр.
Т. Шпильнякъ, касієр.

Всячина.
Мадарска радбѣтъ.
Каждо держава обчислене своихъ
мешканцевъ до десяти лѣтъ. Такъ
само робить Угорщина, котра насъ
обходять о столько, о сколько за-
жешкують съ Русини. Последне
народочислене на Угорщинѣ вод-
було ся (1900. р.) тому 2 роки,
яке доперва теперъ оголошуютъ
частими. Въ наслѣдокъ того мѣль
мадары запанувала радбѣтъ, бо
мадарѣвъ прибуло трохи за послѣд-
нихъ 10 лѣтъ, а неубуло, якъ го-
росили противники. — После наро-
дочисленя зъ р. 1900. замешкують
угорску краину що до числа сѣ-
лауи народности:
50 мадары..... 8,742.331
Румыны..... 2,799.479
Нѣмцы..... 2,135.181
Словаки..... 2,019.641
Хорваты..... 1,678.569
Сербы..... 1,052.180
Русины..... 429.447
Пильш народности..... 397.761
Отже послѣ того численя выхо-
дитъ что на каждыхъ 100 душъ
припадае 45 мадарскихъ душъ,
подчасъ коли р. 1890. припадало
42 мадарскіи душѣ. Задля того
Мадары дуже гѣшатъ ся, бо —
новлять — мадарска раса не вы-
мирае, якъ голосать, але плодитъ
ся.
Тымъ часомъ коли возмемо на
увагу водносини на Угорщинѣ,
способъ выконуваня народочисле-
ня, жидѣвъ — якыхъ не знаходи-
мо въ списѣ — и емиграцію се-
ланъ переважно не мадарскихъ, то
переконаніи ся, что мадарска ра-
дбѣтъ фальшива.
Майже всѣ урядники, що робля-
ли народочислене, суть мадары або
мадароны, котрі рахували на ко-
рѣсть мадарской расы, якъ се ро-
блять поляки въ Галичинѣ. Мадар-
ѣвъ они позанисували навѣтъ та-
кихъ, что по мадарски не розумѣ-
ють, бо того собѣ жєлае рядъ
чистокровныхъ Мадарѣвъ, котрий
хоче бачити всѣхъ немадарѣвъ ма-
дарями. — Жиды повписувались
за мадарѣвъ, а емиграція угор-
скихъ хлопѣвъ, переважно нема-
дарскихъ, въ остальныхъ 10 лѣ-
тахъ взмогла ся сильно, такъ что
выносить тысячь. Бромъ того тѣло-
нота и неписьменность хлопѣвъ
и робитниковъ помогла зростови
мадарства на паперѣ.
Въ дѣйсности Мадарѣвъ е о
якихъ 2 миліоны менше, якъ вы-
казуе ихъ народочислене, о чѣмъ
пишуть часописы Румунѣвъ. Але
что зробити! Мадары на Угорщинѣ
пануюча раса, тожъ всео жуть
дуги по ихъ воли. Мадары такъ
спритны, что вѣють не лишь за-
кривати правду въ дова, але ще

потрафлять опѣкуватись угорскими
емігрантами на чужинѣ, высылаю-
чи ихъ опѣкуновъ въ реверендахъ
и безъ реверендъ. Але надѣяться
можно, что се послѣ многихъ о-
знавъ вже довго не потребае.
аб.
Якъ обходять хрестини на Во-
лини.
Пародныи дѣтны въ селянской
сѣмѣ обходять дуже торжественно.
Селянинъ радбѣсно витѣе нового
члена сѣмѣ, а хрестини новона-
рожденного дѣтяти стара ся по мо-
жivosti оправдати святочно. Важ-
ну роль мае тодѣ въ сѣмѣ селя-
нина баба-повитуха. Она дае про-
матері, дае ся лѣки и поить го-
рѣвкою. Коли приде на свѣтъ хло-
пецъ, то баба перехрестивши его
траця, ставитъ на землю, бо „зем-
ля послѣ рѣднѣи матери, друга на-
ша матѣрь, яка повинна познако-
мити ся зъ своею дитиною“. Опѣ-
сля вносить до хаты спѣтъ жита
и вязку сѣня; спѣтъ ставлять „на
покупѣ“ подѣ образами, а подѣ
спѣломъ розставляють сѣно на спо-
минъ Рождества Христова въ ве-
флѣсскихъ асахъ, до якого цер-
кви вступѣе новый членъ. При
сѣмъ члены сѣмѣ складають собѣ
желаня. Опѣсля господаръ запо-
ише до себе кривныхъ и сусѣдовъ
та тыхъ, что мають бути кумами.
Каждый гѣсть приходитъ зъ дару-
ками, переважно зъ хлѣбомъ. Коли
гѣсть забавляють ся при заставле-
ныхъ столахъ, баба-повитуха зъ ку-
мами несе дѣтяну до церкви окре-
стятъ. По поворотѣ зъ церкви ку-
мы зъ пильшими гѣстями сѣвають
пѣсню:
Пришли-жъ мы зъ Божого дому,
Принесли дитину,
Крещену, молитвенну,
Зъ Божого дому принесенну.
Кумъ кумъ дае дѣтяну,
Кума каже: ой, ты мой сыну
Крещенный, молитвенный,
Зъ Божого дому принесенный,
Кумъ кумъ поздравляе,
А кума просить, щобы поспѣдали.
Теперъ починае ся бенкетъ, при
концѣ якого баба роздае присут-
нымъ „кѣтку“, китицю цвѣтѣвъ,
промовляючи при томъ: „мой внукъ
и я просимо пріяняти гѣстинѣвъ“.
Хто достане „кѣтку“, кладе на
подану тарѣлку по колька копѣ-
локъ и всѣ сѣвають:
А бабуня край стола стоятъ.
Кѣвѣточки стрѣють,
Частуе, пріймуе,
Всѣхъ кѣвѣточками даруе,
Починае одъ начального,
Нѣ минѣе ани жадного,
Частуе, пріймуе,
Всѣхъ кѣвѣточками даруе.
Кромъ того сѣвають ся и отся пѣснѣ:
Черезъ двѣрь сосны похилили ся,
Кума зъ кумѣмъ поварили ся.
За якое словѣце? За малесеньке,
За яблочко, за винесеньке.
Ой, мой кумоньку,
Срѣбный кубоньку.
Не сварило ся, помирѣло ся,
Винныхъ яблочкомъ перекрѣило ся
Менѣ яблочко, тобѣ зерняшко,
Не сварило ся, мое серденько.
Ой, мой кумоньку
Срѣбный кубоньку,
Прибуди до мене
Хоть разъ въ лѣтъ.
А въ мене въ лѣтъ
Випоградъ въ цвѣтѣ,
Вышнѣ, черешнѣ розвивающа,
Сина озеро розвивающа,
Щука рыбѣшка выкидающа,
Що карастъ,
То для кумасъ,
То окупнѣ,
То для бабунѣвъ,
Що плотницъ,
То для положницъ.

Що лѣлочки,
То для дитиночки.
Забавѣ трѣбае довго. У богат-
шихъ господарѣвъ водбувають ся
другого дня „похрестини“ и тя-
гнуть ся навѣтъ по колька днѣвъ.
Байкане.
Нехай наша доля, якъ зѣронька сѣвѣ,
Нехай чарѣвна ше намъ разъ все-
хнѣтъ ся,
Нехай наша воля що хвилѣ зростае,
По всѣмъ Украинѣ хай ширѣе лѣтъ
сѣ!
Нехай Украина цвѣте, розвивѣтае,
Нехай увесѣ свѣтъ нашу кобзу почуе,
Нехай рѣднѣа пѣсня невѣинно лунае,
Нехай сирѣчь братерство и згода
истнуе!
Олекса Коваленко.

Чуже нещасте.
— Позавтра мое вѣнчане,
крайне. Чи придешь въ
дружбы?
— Ани не гадаю!
— Чому!?
— Бо... не люблю дови-
тись на чуже нещасте.

Оголошене.
ВЕЛИКИЙ ПИКНИКЪ
водбуде ся въ Jersey City,
N. J., въ суботу,
днѣ 30.
августа.
БОЛДВИНЪ
ПАРКЪ
Братствомъ св. Петра и Пав-
ла па дѣходѣ мѣсцевой но-
вой церкви. Початокъ о 1-й
год. по полудни. Музыка
буде добѣрна. Вступъ вѣдъ
себѣ 25 цѣнт. — Запрапа-
симо всѣхъ, до якъ найчи-
сленнѣйшійи участы.
За комітетъ братства:
К. Карповъ, пресв.; Ан. Сандовичъ, сепр.;
Кос. Марковичъ, касієр.

Першій великій
руский
галицкій
БАЛЬ
буде отримувати Братство
св. Іоанн Хрестителя въ
McKeesport, Pa. на дохѣдъ
новой рускои церкви въ
Turner гали, 717 Fifth Ave.
въ McKeesport, Pa., въ по-
недѣлокъ днѣ 11-го августа
1902, о 7-ой годинѣ вечеръ
до 4-ой рано. Вступне про-
мущинъ 50 цѣнт., про дамы
вступѣе даромъ. Музыка бу-
де трати найлѣпша зъ око-
лицѣ питсбургскоп. Маємо
честь запросити всѣхъ Ру-
синѣвъ в Русинки зъ близъ-
ка и далска.
Комітетъ бальовый:
Петро Фралко, председатель;
Мих. Градовъ, секретарь,
Стеф. Матурганчикъ.

Где есть?
Хто хоче шукати своихъ кра-
нѣвъ черезъ нашу газету, мусить
заплатити 25 центѣвъ за кожде ого-
лошене напередъ.

Где есть?
Осифъ Потоцкій, родомъ
зъ Ждиль, въ Галичинѣ.
Мешкавъ въ South Troy,
N. Y., а пару днѣвъ тому
вѣдѣхавъ кудись. Хто бы
довѣдавъ ся о нѣмъ, нехай
дасть знати на адресу ре-
дакціи „Свободы“.

Гаврииль
Дзядикъ,
130 Main Str.
DERBY,
CONN.
Посылае грошѣ скоро, тавно и безпечно до
всѣхъ частей свѣта.

Першій и одинокий руский агентъ
въ тыхъ околлицяхъ и на пѣльмъ
Конектикутъ. Спродѣе шифарты на
вѣсѣ лѣви и на найлѣпшѣ шифы
до и зъ всѣхъ частей свѣта по
цѣпахъ компаніичныхъ.

Мае такожъ знаменито заряджений сторѣ, трѣсерію и
бучерію. Мае на складѣ и продѣе краевѣ и американскій на-
тентованъ медичини и розличий дробязговъ товары, якъ jewelry, sta-
tionery и кухонній рѣчи.
Русини! Частъ вже перестати жидѣти спомогати, коли не потрібно достаючи
за ту саму цѣну у свого старого знакомого. Мешкае на 125 Caroline Str.

